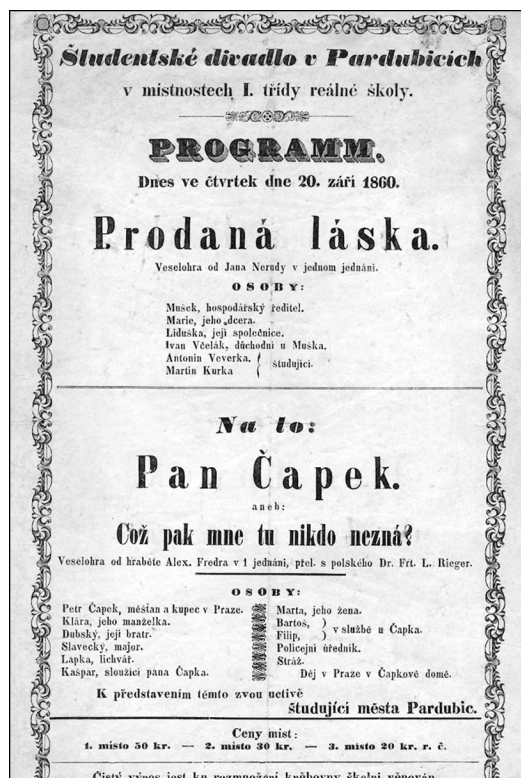

učitelským, s plátnem na oponu a zadní stěnu se dřívím, které řídící uč. Jan Raška na p. Alfrédu Windischgretzu vyprosíl, a čistým peněžním výtěžkem 624,24 Kč hasičskému sboru v Paračově s tou podmínkou, „že kdykoliv budou děti hrát divadlo, mají k němu právo“. 1924 Pastýři betlémsí (text a hudba F. Hlinka, řídící uč.), z každé rodiny přišli 3 platící návštěvníci. (Pozn. zprac.: Koncem 60. let 19. stol. v Písku napsal oblíbenou hru se zpěvy Mladí pastýři betlémsí farář Jos. Baar, strýc J. Š. Baara, s hudbou J. V. Soukupa, ředitele školy, občas hrána též jako Pastýři betlémsí.) 1925 Kocour v pytli, 1926 Čertova rokle, 1929 Vánoce, vánoce veselé, 1933 Svatoň a Milena, 1937 Zachráněný poklad, 1938 Slavný mistr Kopřiva, 1939 Květ štěstí, 1943 Hospůdka u Markytky.

INFORMACE pro MČAD: Místopis okresu zprac. Milan Hankovec a Václav Slanař. Rkp. 1998-2000. PC ART.
Kronika obecné školy Paračov 1881-1927, 1927-1940, 1940-1975.

PARDUBICE, viz též CIHELNA, ČERNÁ ZA BORY, DOUBRAVICE, DRAŽKOVICE, DROZDICE, LÁNY NA DŮLKU, MNĚTICE, NEMOŠICE, OHRAZENICE, OPOČÍNEK, PARDUBIČKY, POPKOVICE, ROŠICE NAD LABEM, SEMTÍN, STARÉ ČIVICE, STUDÁNKA, SVÍTKOV, TRNOVÁ, o. Pardubice
1552-1553 Mistr Jan Netorýn uspořádal na náměstí komedii. „Dělány šraňky na rynku, v kterých se komedie recitovala.“ Doklad prvních českých her ve východních Čechách. 1724 „za primase Václava Fiedlera měla zařízení býti ve staré budově od věže Bašta zvané, až ke konci starého defektoria právě proti novému škola latinská s posluchárnou, kde se komedie konati měly. Náleželo konventu františkánskému“. Produkce přednesu, deklamaci pašijových textů, tzv. listku na Květnou neděli. Zpěvník procesionálních zpěvů Dítka na Květnou neděli.

133 / Studentská představení v 60. letech 19. stol. předznamenala pozdější organizovanou činnost ochotníků.

1811 první *studentská divadla* ve zrušeném minoritském klášteře. 1833-1837 h. vždy o prázdninách Na Veselce. V pol. 19. stol. studenti pomáhali při českých představeních německých společností. Od 1849 *ochotníci* fraška Žižkův meč (Klicpera), pod ved. městského lékaře Fr. Hausmanna U Vostřebalů, na místě pozdější banky, h. pak od jara do zimy 1850. 1856-1862 Casino Verein, měšťanská nápodoba šlechtického kasina, h. též divadlo, převážně německy. 1860-1870 působila tři studentská sdružení na příležitostných jevištích.

Od 1862 další organizovaní ochotníci, organizace nejasná (názvy na razítku různých podání se mění - Divadlo ochotnické nebo OS divadelní). 1871 ustaven *OS divadelní*, 1872 zvolen r. prof. reálky Gust. Heš, pozvedl repertoár nad dosavadní úroveň frašek a komedií, již jako *SDO* h. v Odeonu, sále hotelu Veselka, až do 1883.

1862 z podnětu českých členů Casino Vereinu zal. *Měšťanská beseda*, nejasné, zda ODi od poč. či až 1874, ožilo zejména 1884, kdy skončil původní SDO, h. do 1892. 1882 zal. Spolek pro zřízení div. domu. 1884 zanikl OS (zal. okolo 1862). 1880 zal. *Řemeslnická jednota*, 1882 si ustavila *Zábavní a dramatický odbor*, příliv členů 1883 z SDO. 1892 kolébkou nového, posléze nejvýznamnějšího pardubického ochotnického spolku, *SDO*. Hrál do 1913.

Od 1883 vedle řemeslnické jednoty i *Akademický spolek Arnošt*, vysokoškolsí studenti. 1893 členem ÚMDOČ. Od 1904 název Spolek akademiků pardubických (od 1919 Akademický spolek pardubický). 1906 jeho členem a r. po maturitě na reálce Vojtěch Kristián Blahník (1888-1934, redaktor Neodvislých listů v Pardubicích, autor knih o divadle, zejména Světových dějin divadla a několika knih o J. K. Tylu). R. do 1912, např. hry Václav Hrobčický z Hrobčic (Stroupežnický), Rabínská moudrost (Vrchlický). 1913 z Akademického spolku odvedl mladočeskou opozici, zal. s ní *Sdružení studentů pardubických*, např. Živá mrtvola (L. N. Tolstoj). Akademický spolek do 1927, kdy definitiv-

134 / Městské divadlo dle návrhu arch. A. Balšánka bylo otevřeno 1909, pohlednice z roku 1916.

ně splynul s SDO (zal. 1892 nejprve jako Čtenářský ochotnický spolek). Období na konci 19. stol. v SDO spojeno se jménem Josefa Štolby (1846-1930, autor řady her z českého maloměsta), 1890-1911 notářem v Pardubicích. 1893 zvolen předsedou SDO, kde r. především řadu vlastních her. K otevření Městského divadla napsal hru 1774. (Městské divadlo - arch. A. Balšánek - budováno s vědomím, že v něm nebude působit pouze ODi, ale i profes. soubory, zejména Divadlo sdružených měst východočeských, vzniklé 1905. Pardubice byly jedním z jeho zřizovatelů.)

Též *DO Strany nár. socialistické* (1938 název Div. OS). Od 1903 nepravdělně *Spolek katolických paní a dívek*. 1903 *DrO soc. demokratických dělníků*, jako první v českých zemích uvedl zakázanou hru Tkalcí (Hauptmann) na Východočeské výstavě na počest